

På Askøy har vi mistet to personer mer enn vi skulle

Innlegg

ved Universitetet i Bergen

Askøy har fått en stor plass i nyhetsbildet for tiden, både på Vestlandet og ellers i landet. Dette skyldes at en stor del av Askøys befolkning har blitt smittet med bakterien *Campylobacter*, og har fått alvorlig magesyke. Smittekilden er drikkevannet. Mange er blitt syke, mange er innlagt på sykehus, og saken har fått fatale konsekvenser. Det hele er dypt tragisk, og burde ikke ha hendt.

Norge har store mengder vann tilgjengelig fra naturens side, og har bedre vannkvalitet enn de fleste andre land. Gjennom EØS-avtalen har Norge forpliktet seg til å følge EUs vanddirektiv av S2000, og tilhørende drikkevannsforskrift som nylig ble revidert i EU. Disse forskriftene burde være et godt grunnlag for at det ikke skal være noe galt med vannet som blir levert til forbrukerne.

Vi bekymrer oss vanligvis lite over vanntilgangen og vannkvaliteten i Norge. Nå øker bekymringen – kan tilsvarende saker komme andre steder i landet? Er det flere kommuner som ikke har god nok kontroll med vannet? Situasjonen i Norge er imidlertid annerledes enn i resten av verden. Ifølge FN dør mer enn fem millioner mennesker årlig pga vannrelaterte sykdommer, og diaré er en hovedårsak til dødsfall blant barn under fem år. Centre for Disease Control (CDC) i USA melder at diaré dreper 2,195 barn i verden hver dag. Dette er et større helseproblem enn AIDS, malaria og meslinger til sammen.

Videre er vannmangel i seg selv et økende problem i global sammenheng. I forbindelse med klimaendringene ventes vannmangelen å øke og kan potensielt føre til at millioner av mennesker blir uten tilgang på ferskvann, noe som igjen kan føre til massiv migrasjon mot områder som har nok vann.

Universitetet i Bergen har nettopp hatt besøk av en stor gruppe forskere i prosjektet «Water and Society», med forskere fra Afrika, Asia og Norge som studerer vannforvaltning og vannkvalitet i et klimaperspektiv. Vi har også nettopp hatt en internasjonal samling for forskere som studerer hvordan vi kan bedre helsen blant mor og barn i lavinntektsland, og har diskutert flere prosjekter som angår diaré-sykdommer hos barn.

Under disse besøkene har vannproblemet på Askøy blitt nevnt. En indisk forsker fortalte at han selv har hatt *Campylobacter*-infeksjon mange ganger. Rent drikkevann er uvanlig der han bor. Han ble spurt om en kommentar til Askøy-saken. Han svarte at «Dette må de norske politikerne straks ordne – for vi har ikke råd til å miste en eneste person. På Askøy har dere mistet to personer mer enn dere skulle».

Vi kan ikke være mer enige. Norge har i lang tid vært et foregangsland mht. vann og vannkvalitet, og det må vi fortsette med.

Bente E. Moen Tore Sætersdal Forskere, helse og vann